

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Муус устар
3 күнэ
Сэрэдэ № 47-48
(10820)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

БЭБЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгы
мунһабыттан
бэлитээһиннэр

Ис дьыала отделын начальнигы бастакы солбуйааччы, полиция начальнига П.Г. Сокольников иһитиннэрбитинэн масанньыктааһынга (харчы биэрэн баран миэбэллэрин ылбатах) 30-тан тахса үнсүү кирибит. Уус-Алдан улууһун Бороҕон селотугар ыгытылыбыт киин уонна илин энэр улуустар отделларын спартакиадатыгар 8 хамаанда кыттыбытыттан Нам улууһун отделын хамаандата 6-с миэстэни ылбыт.

ОГПН сүрүн үлэтэ – нэһиликтэри бэрэбиэркэлээһин. Бу нэдиэлэҕэ ыраах уонна илин энэр нэһиликтэри бэрэбиэркэлээбэ.

«Намкоммунтеплонерго» АО биер сыллаах үлэтин түмүгүнэн инвест-программаны көмүскээбитэ буолар. Көбөкөнгө, Арбынна турбалар тизийлибиттэр.

Роспотребнадзор начальнига Л.И. Ильина иһитиннэрбитинэн ааспыт нэдиэлэҕэ 2 листик, 1 сэллик, 7 пневмония, 2 ветрянка бэлитээммиттэр. Санитарнай ырааһырдыга үлэ барыахтаах. Россияҕа тулалыыр эйгэни харыстааһын сыла биллэриллибитинэн ааспыт нэдиэлэҕэ библиотекаҕа «Төгүрүк остуол» буолбут, резолюция ылынылыбыт.

«Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов иһитиннэрбитинэн икки ыйдаах санитарнай ырааһырдыга үлэ сааламмыт. Ол курдук, кимизэх да сыһыарылыбатах территориялары тэрлэтэлэринэн сыһыары түмүктэнэн эрэр. Онон тэрлэтэлэр бэйэлэрин территорияларын эрэр буолбакка, сыһыарылыбыт сирдэри эмиэ ыраастыахтаахтар. Дьокуускайтан «Агентство развития» дьин тэрлэтэлэри уонна чааһынай дьону кытта бөү сыбаалкаҕа таһыга дуогабардаар, 1 куб. сыаната 300 солк. Мантан саас ырааһырдыга элбэх субюогунукутары онгоруохпут, онуоха тэрлэтэлэр уонна чааһынайдар массыналарын туһанаахпыт дьин село баһылыга Андрей Новгородов эттэ.

Планерканы салайан ыыппыт улуус баһылыгы бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов бүгүнгөтөн ыраастааһынга үлэлэһиэххэ наада дьин эттэ. Николай Владимирович куорат мэрын А.С. Николаевич кытта көрсөн Нам түмсүүтүн тэрийии, биергэ үлэлэһиигэ Сөбүлэһиигэ илии баттаһы туһунан кэпсэппит. Онуоха Айсен Сергеевич Намга кэлэн Сөбүлэһиигэ илии баттаһар санаатын эппит. Муус устар 2 күнүгэр РФ правительствотун председателэ Д.А. Медведев Дьокуускайга кэлэр. Манна улуус баһылыга А.И. Ильин, баһылык бастакы солбуйааччыта Н.В. Слепцов көрсүһүүгэ кириэхтэрэ.

Культура управлениетын начальнига И.С. Новиков иһитиннэрбитинэн Культура үлэһиттэрин күнэ, бу күнүнэн сибэстээн республикатааҕы форум буолбуттар. «Намыһа» ансамбль Москваҕа аан дойдутааҕы кон-

Кулун тутар 24 күнэ – сэллиги утары охсуһуу аан дойдутааҕы күнэ.

Сэллик Россияҕа биер национальнай кыһалҕа буолла. Кризис кэмигэр Саха сиригэр 2000 сылтан сэллигинэн ыалдьыты 2,6 төгүл элбээбитэ, оҕо ыалдьытыта 4,4 төгүл элбээбитэ, бу Россия таһымыттан 3,5 төгүл үрдүк этэ. Саха сиригэр сэллигинэн ыалдьыты сайдыылаах дойдудартан 10-15 төгүл үрдүк, сэлликтэн босхолонуу тэтимэ сайдыылаах дойдудартан 40-50 сылынан хаалан иһэр. Билигин да Саха

киһи ыалдьытыта көһүннэ. Маньнык хартыына үөһэ этиллибит нэһилиэнэ араҕата бэрэбиэркэ-нэн хабыллыбатыттан тахсар. Ол да буоллар оҕо уонна эрдэҕэ оҕо сэллигинэн ыалдьытыта биһиги улууспутугар 2009, 2010, 2012 сс. суох этэ. Быйыл бастакы кварталга 4 киһи сэлликтээбитэ билиннэ, былырын баччаҕа биер эрэ киһи этэ. Онон улууска сэллик ыарытыта элбээн эрэр. Сылын аайы сэлликкэ хаптарбыт

үтүөрэгэ бастакы усулуобуя буолар. ыарытаҕы тастан эмтээһингэ сэллик микробтарын утары эмп таһынан иммунитеты күүһүрдэргэ сүрэх, ыар, куртах эмтэрэ, тыҥа бааһын оһорго патогенетическэй дэнэр эмтэр наадалар. Быйыл элбэх ыарытах булуллун эрэр, онон былырынгытааҕар эмкэ элбэх үп наада буолара өйдөнөр эрээри, быйыл эмкэ харчы улаханньык сарбыллыбыт. Прокурор

СЭЛЛИГИ УТАРЫ - БАРЫ КҮҮҮҮ!

сиригэр сэллигинэн ыалдьыты намтаабат, стабилизация эрэ ситилиһиннэ. Арай республикаҕа оҕо ыалдыаһына 2007-2010 сс. намтаан баран эмиэ үрдээн эрэр, бу сэллик ыарытыта инникитин үрдүү кутталлааҕын бэлитэ буолар. Билигин туох да эмкэ бэриммэт сэллик палочката тарҕанан, балаһыанһа өссө уустугурда. Кэнники сылларга туберкулезнай палочка «Пекин» дьин генотиптээх сэллик үөнэ элбээн эрэтин этэллэр, бу сэллик ыарахан, эмкэ бэриммэт көрүгүн көбүтөр микроб.

Маньнык ыарытыта Читинскэй, Амурскай уобаластарга элбээбит. Тимир суол кэллээһин Саха сиригэр «Пекин» генотиптээх палочка элбирэ күүтүллэр. Сэллик эмигэр бэриммэт ыарыты 50% ордук Индияҕа, Кытайга уонна Россияҕа тарҕаммыта биллэр.

Сэллик үөнэ хас да мөлгөх организмнаах киһи нөҕүө тарҕанан олус күүстээх, киһини өлөрөр, үчүгэй олохтоох доруобай да дьону ыарытыннарар микробка кубулуйар. Мөлгөх организмнаах, иммунитеттара намьнах дьонунан дьийтэ-уота суох, хайытыттан тахсыбыттар, арыгыга ылларбыттар, үлэтэ суох дьаданы уонна доруобуйалара араас ыарыылартан кэбирээбит дьоннор буолаллар.

Билигин улууспутугар сэллигинэн ыалдьыты таһыма эриэхси буолбат, сорох сыл элбэх киһи булуллур, онтон кэлэр сылга олох аһыһыр. Нэһиликтэри кэрийэн көрүү буолла да ыарыты элбии түһэр. 2009 уонна 2011 сс. Горнайтан флюоробиригээдэ кэлэн нэһиликтэри көрбүтэ, ити сылларга элбэх киһи ыалдьытыта биллибитэ: 2009 с. – 22 киһи, республика таһымыттан үрдүк этэ, 2011 с. – 14 киһи. Былырын нэһиликтэри кэрийэн көрүү суоҕа, онон 5 эрэ

дьон куоракка рынокка, тутууга үлэлээбит дьон уонна студенттар буолаллар. Дьокуускай куорат сэллик күүскэ тарҕаммыт дойдута буолар, элбэх омук Орто Азияттан, Кавказтан, Кытайтан кэлэн сэллиги тарҕаталлара билиннэ.

2010 с. балаһан ыйын 20 күнүгэр Саха Республикатын Правительствотун межведомственной комиссиятын быһаарытынан МВД, УФСИН, Минздрав 2012-2016 сс. Сөбүлэһии түһэрибиттэрэ. Онон хаайытыттан, следственной изолятортан тахсыбыт дьону учуокка ылан сэллик ыарытыгар бэрэбиэркэлээһин олохтонуохтаах, итин МВД көмөлөһүөхтээх. Ити үлэҕэ холбоһуктаах былаан ылынылыахтаах дьин этэллэр.

2010 с. Намга сэлликкэ стационар суох буолбута. ыарытаҕар 3-4 ый устата Дьокуускайга, Горнайга эмтэнэллэр. Уопсай ыалдьытыт киһи ортотунан 6-24 ый устата эмтэнэр, онон 4 эбэтэр 12 ый кэрингэ ыарытаҕар дьийтэтэн сылдьан, тастан эмтэнэллэр (долечивание дэнэр). Диспансерга алта дневной куйка баар, ити поликлиникаҕа курдук. Тубаһыта суох буолан проблема аһыаабытын курдук саныыр дьоннор бааллар. Сэллик проблемата, дьингэр, өссө улаатта. Билигин биһиэхэ 26 киһи учуокка турар, итилэртэн биер эрэ киһи үлэлээх, больничнай лист ылар, уоннааһылар бастайааннай үлэтэ суох, ол иһигэр кэргэне суох соҕотох уон киһи баар. Бу дьон амбулаторнай усулуобуйаҕа 3-4 сэллик араас эмин ытыс мунунан иһэллэр. Кинилэр үксүн ачык буолаллар. Ачык искэ эмп дьыйытыта куһаҕан буолан тулуйан эмтэммэккэ сорохтор akkaастаналлар. Сэлликтэн үтүөрэгэ ингэмтэлээх ас наада, мантын эмтээһингэ,

туруорсан быйыл сэллиги утары үлэҕэ Целевой программа ылылыахтаах. Онон тастан эмтэнэр дьонго, ортотунан 7-10 киһиэхэ (олох кыамматтарга) хаачыстыбалаах ас атыылаһан, эбэтэр үүт-ас ый аайы түнэтэр буоллар, ыарытаҕар эмтэнэргэ интэриэстээх буолуу этилэр, иккистээн ыалдыаллара аһыһыа этэ. Итин үп көрөрү утары депутаттар бааллар эбит. Бүлүү куоратыгар эмиэ сэлликкэ стационар суох оһоһуллубута, ол гынан баран туруорсаннар тастан эмтэнээччилэргэ итии эбит көрүллэр. Ол биһиэхэ тоҕо эрэ кыайтарбат...

Урукку салайааччылар М.К. Аммосов, И.Е. Винокуров сэллиги утары үлэҕэ быһаарар оруолу ыаллара, ити суолтата билигин күүһүрэн турар. Улуус, нэһиликтэр баһылыктара, ордук Ленскэй наһилиэк сэллиги утары үлэҕэ общественноһы кытыннарар туран, үлэлээбэт нэһилиэнэни флюорографияҕа 100% көрдөрүүнү ситиһэргэ эмп үлэһиттэригэр көмөлөһөрө наада буолла. Билигин даһаны тэрлэтэ салайааччылар флюорографияҕа көрдөрбөтөх дьону үлэҕэ ыла олоһолоро киһини сөхтөрөр. Ол курдук былырын детсадка иитээччи, быйыл маһаһыныга флюорографияны ааспата дьон сэллигинэн ыалдыбытыгар көһүннэ. Аһааныга баар «Эт-Ас» тэрлэтэтэ флюорографияны барбатах дьону үлэлэтэрэ билиннэ.

Түмүккэ, биһиги улууспутугар сэллик проблематыгар болзомто намтаабыты көстөр, онон суһал даһаны ылына охсоһа наада, сэллиги утары Целевой программаҕа үөһэ этиллибит кыһалҕалары учуоттууллара наада.

**К.Н. ШАМАЕВА,
З.И. Попова аатынан диспансер
участковий фтизиатра**

курска кытта барыахтаах. Норуот айымньытын фестивала ыгытылыбыт. Муус устар 2 күнүгэр Нам селотугар культура дыбарыаһын тутууга марафонна бары актыыбынайдык кытталларыгар Иван Степанович ыһырда.
* * *

Спорт уонна ыччат политика-тын управлениетын начальнига П.Г. Иванов иһитиннэрбитинэн Мас Мэхээлэ бириийигэр Мас тардыһытыгар Намтан 5 киһи кыттыбыт, Анатолий Гладков 1, Альберт Дьяконов 3-с, Евгений Иванов 2-с миэстэлэри ылбыттар. Манчаары онньуутугар путевка ылыыга оһолор күрэхтэһэн 2 путевканы ылбыттар. Павловскайга хайыһарга буолбут чемпионатка уопсай түмүккэ Нам улууһун хамаандата 1 миэстэни ылбыт. Павел Гаврильевич Москваҕа спорт министрин М.Д. Гуляевы кытта ВДНХ-ҕа Бүтүн Россиятааҕы спортивной быыстапкаҕа сылдьан кэлбит. Бу сырыыларыгар Үөдэйгэ уонна НПК-ҕа тутулуохтаах КСК-лар тустарынан кэпсэтии ыгытылыбыт.
* * *

Дьийэ кэргэн отделын кылаабынай специалиһа Т.Н. Степанова кулун тутар 27-29 күннэригэр Москваҕа «Знание» обществосъеһигэр кыттыны ылбыт.

«Хаар айан-2013»

СУПЕР-БИРИИС – ЧУРАПЧЫЛАРГА

Кулун тутар 30 күнүгэр «Хаар айан» автошоу 10 сыллаах үбүлүүдээх күрэхтэһиигэ үрдүк таһымга ыгытылына. Үбүлүүдээх күрэхтэһиигэ республика араас улуустарыттан барыта 39 массына күөн көрүстэ. Кыттааччылары уонна көрөөччүлэри улуус баһылыгы бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов, күрэхтэһии генеральной спонсора, Ил Түмөн депутата, «Колми-95» САО генеральной директора Н.И. Румянцев, бырайыак автора И.Ф. Барашков эбэрдалээтилэр.

Күрэхтэһии 5 этабынан ыгытылына. Бастакы «Оформление, форма, надпись» дьин этапка 10-нуу баалы ылан барыта намнар кыайдылар. Ол курдук 1 миэстэни «Фортуна» экипаж (Петр Ноговицын, Семен Игнатев) ылылар. Иккис «Автобиатлон» көрүнгэ Чурапчы улууһунтан «Чурапчы-Барс» экипаж (Алексей Ефремов, Александр Катакинов) бастаагылар. «Поэтанная езда с буксиром» көрүнгэ Намтан «Чолбон» экипаж (Василий Тимофеев, Иван Борисов) эрэллээхтик бастаагылар. «Скорость, разворот» этапка Хаһалас улууһунтан сылдьар «Бэриэтчит-1» экипаж (Трофим Степанов, Тимур Степанов) кыайдылар. «Супер-гонки» көрүнгэ бары массыналар тургэн скороска күрэхтэһилэр. Манна саамай элбэх 40 баалы ылан Тааттаҕтан «Таатта-Хантер-Такси» экипаж (Петр Васильев, Степан Афанаев) кыайдылар.

Саамай тыҥааһыннаах «Супер-экстрим» этапка саамай элбэх баалы ылбыт 10 экипаж кытынна. Бу көрүнгэ 10 финалга кирибит массына ыраахтан тургэник айаннаан кэлиэхтээхтэр. Финалга Нам улууһунтан 5 экипаж кирибитэ даһаны хайалара да кыайбата. Чурапчытан сылдьар «Чурапчы-Хантер» (Андрей Листиков, Николай Павлов) бастакынан кэлэн кыайылааһын таһан супербириийи – «Колми-95» САО туруорбут саҥа «Жигули» массынаны ыллылар.

«Хаар айан» туһунан сииһили суруйууну хаһыат аныгы нүөмэригэр таһаарыахпыт.
В. РЫКУНОВА

Хайдах олордугут, ыаллар?

Соторутаабыта «Айылгы» сынналан кинигэр дetsад иитиллээччилэригэр аналлаах «Бөтүгчээнэ Куо» күрэх ытылынна. Манна бэлэмнэни бөлөх кэрэчээн куолара кытыннылар. Кыргызтар бэйэни билиһиннэрдилэр, ыйыттыларга хоруйдаатылар, сэлээппэ муодатын көрдөрдүлөр, ылбайы ырына бэлэктэтилэр. Түмүккэ бары кыттааччы анал аакка тигистэ: «Көрөөччүлэр биһирэбиллэрэ», «Кэскилээч Куо» – Лина Афанасьева, «Мичийээч Куо» – Изюмская Люда, «Күөрөгэй Куо» – Эверстова Айнура, «Бөтүгчээнэ Куо-2013» – Алина Афанасьева.

Кулун тутар 21 күнүгэр Н.М. Рыкунов аатынан улустуаафы библиотеказа Айылга харыстабылын сылыгар аналлаах «Айылга, эдэр саас, таптал» дьэн хоһоон аафы күрүбэ буолла. Манна Модут, Хатырык, Партизан. II Хомустаах нэһиликтэриттэн 14-35 саастаах хоһоон айар ыччат кытына. Биһиги нэһиликтиттэн айар куттаах эдэр автор Суздалова

СААСКЫ ТАЛААННАР

Ньургуйаана ситиһиилээхтик кытына, төрөөбүт айылбатын хоһуубут хоһоонун киэн эйгэбэ билиһиннэрдэ. Талааннаах ыччаппытыгар өссө ситиһиилээхтик айа-тута сылдырыгар бабарыбыт.

Олохтоох орто оскуола, эр дьон түмсүүлэрэ тэрийиилэринэн нэһиликтиттэн иһинэн «Аза уонна оҕо» күрэх ытылынна. Күрэххэ Ньургун Суздалов, Анатолий Суздалов, Алексей Оконешиков уолаттарынаан кытыннылар. Кыттааччылар оҕуунан ытыыга, остуолбаа ытыыга, маамыкта бырабытыгар, биатлонга күрэхтэстилэр. Түмүккэ I миэстэни Н.Н. Суздалов уолунаан Колялытын ылылар. Кыайылаахтар кулун тутар 23 күнүгэр Искра нэһилиэгэр ытыллыбыт «Аза уонна оҕо» күрэххэ кыттан 2 миэстэ буолан кэллилэр.

Кулун тутар 23-25 күннэригэр I Хомустаахха бэһис төгүлүн

ытыллыбыт «Хотугу сулус» региональной конкурса биһиги нэһиликтиттэн Е.С. Сивцев-Таллан Бүрээ аатынан орто оскуола I кылааһын үөрэнээччигэ Нина Христофорова ситиһиилээхтик кыттан I степенээх лауреат буолан гала-кэнсиэргэ кытыыны ылла. Нинаны ырыада ийэтэ Светлана Христофорова үөрэтэр. Кырачаан кыыс нэһилик иһинэн араас күрэхтэргэ ситиһиилээхтик кыттар. Ол курдук дetsад кыргызтыгар маннай ытыллыбыт «Бөтүгчээнэ-2012» күрэх кыайылаабынан, быйыл начальнай оскуола кыргызтарыгар аналлаах «Мисс Весна» конкурса кыттан «Мисс Весна» буолбута. Ырыа куттаах кырачаан киһитигэр Нинара өссө да үгүс ситиһиилэринэн бар дьонун үөрдэ сырыттын дьэн баа санаабытын тиэрдэбит.

Валентина КОЛЕСОВА, Бөтүг

Хааччыыны эйгэтигэр

Кокарев Сергей Григорьевичи үлэтир хоһуугар тутамын («тутаммын») дьэн тыл ордук чуолкай буолуо) үлэтин хамнаһын, онорбут сыллаахы отчуота хайдах барбытын ыйытталастым, сана туох киһи саргыра баарын туоһуластым. Киһим бэрт улгум буолан бэрдэ.

Мин бастакы профсоюз председателинэн кэлэрбэр гааһынан оттуллан бэриллэр итии 38% ылар эбит буоллабына, билигин 95%. Өрүс арбаа эңэрэ, Хатырык учаастагар баар 1-2 хочодунайыттан уратылар, бары 100% отуктара гаас буолла. Оттон илин эңэрдэр, биллэн турар, чох. Элбэх нэһиликкэ кварталнай, модульнай газовай хочодунайдар тутуланнар уончалыы сыл үчүгэйдик үлэли тураллар. Рабо-

да тэгнэмэт. Эдэрдийин-эмэниин, кыралыын-улаханнанын бары биэр тэн буолабыт. Быһа холуйан, 2005 сылтан, профсоюз путевкатынан бүтүн группанан, 20-лии киһиэхэ тийиэ, соҕуруу сыһыата ытар буолбут, билигин да салдарнар. Оннук састааптыгынан Кытайга түөртэ сырыттыбыт. Былырын Таилаанга баран сонун сири көрөн кэлиппит. Улэһиттэр оҕолоро муораага баран, доруо-

ИННИБИТИГЭР – ҮЛЭ

– Мин бу ОдьКХ тэрилтэтигэр үлэли кэлиэхпиттэн ахсыс быыбарым буолла. 2002 сыллаахха муус устар 12 күнүгэр бастаан үлэбэ кирибитим. Быйыл уон бирикс сылбын туолабын. «Сыл – хонук» дииллэрэ кырдык эбит. Олох бэбэһээ курдук өйдүүбүн. Хонтуорабыт урукку СХТ дьэтигэр этэ...

Дьэ, сүрдээх балаһыанньа быһылаабыа. Хайдах да манна ахтан аһардахха сатанар. Оччобуна эрэ үлэм толору хартыынната көстүүх курдук. Бастаан кэлээт, улаханнык соһуубутум. Хамнас суох, дьон сыл анара харчы диэни көрбөтөхтөр. Хамнастарын суотугар килиптэрин бэкээринэттэн аҕалан испииһеккэ суруйтаран ыллалар. Үтү, суораты Захар Васильевич Винокуров бааһынай хаһаайыстыбаттан тастаран, эмиэ суруйтаран ыллалар. Күнүн хортуопуйу, сүбүкүлэни, моркубу, хаппыстаны эмиэ онук ылан, кыстыктарын хааччыналлар. Киһи сымыйанан этэрин курдук. Ону аастаах ыччат кэлин итэбэйиэхтэрэ да суоҕа буоллар, дойду үрдүнэн ыһылыы-тобуллуу ыар тына биһиги олохпутун хаарыйан аастытын биллэрэ бэйэлэригэр ордук этэ. Аны, көннөрү кэлсэтэр оннулар барыта маат-муут, маатыра, дьон майгыта-сигилитэ улаханнык айгыраабыт кэмэ этэ. Ама, аастытын иһин ыарахан кэм эбит.

– **Ча, ити туһунан, аастыгы ахтыыны тохтоотоохха. Ол кэмнэр номно остурууйа – аастык олох. Мин билигин үлэни ыйыттым ээ, туораан хааллыбыт быһылаах...**

– «Остурууйатын билбэт омук инникитэ суох» дииллэрини, ити күннэр-дьыллар кэниннэриттэн хайдах буолуппутун сааһылаары, чуолкайдаары, бу уон – уон биер сыл устата, улуус коммунальнай хаһаайыстыбатыгар туох өрө тардыныы, сана тутуу, дьон үлэтир-олорор усулуобуйаларыгар тупсарыы баарын сыаналанан көрөөрү, төбөбөр төттөрү-таары кыһамайдыбын. Дьэ, кырдык, билигин урукку ОдьКХ буолбатах. Тутуу да күүскэ барда, үлэ да үлэлээнэ.

чайдар үлэтир усулуобуйалара биллэ тубуста. Эппиэтинэс да улаатта. Аастыт сыла Аппааны учаастагар, Арбынна сана хочодунайдар тутулуунулар. Инникитин сыл айы саҕардыллан иһэллэрэ былаанналар.

Үлэһиттэр чааһынай дьэлиэрин тутууларын салалта уонна профком ахсаабат болҕомтоҕо ылан кэлбитэ уонна онно турсукаах көмөнү онорбута (пилорама чэпчэтиллибит өңөтө, эмиэ оннук маһын тийэтэриттэ) үтүө түмүктэрдээгин күн бүгүн көрөбүт. Оннук көмөнөн дьэ туттубуттар ахсааннара, хайыыйа, сүүрбэттэн табыста. Оттон быстах өрөмүөнгө көмөлөһүнөрбит ахсаана, биер тылыннан, элбэх.

– **Сергей Григорьевич, уруккуттан хайдах да араһыаххын барбарбаккын быһыылаах. Дьон үлэтин, сыһыаланын тэрээһинигэр профсоюз кыттарын туһунан сырдата түспэккин ээ.**

– Итиннэ кыттыбыы бөбө буоллаҕа дии. ОдьКХ салалтатын кытта биһиги куруук биер сүбээн тыа учаастактарын оператордарын сыһыналар дьэлиэрин, хосторун оноруунан утумнаахтык дьарыктанабыт, ирдийбит. Ол түмүгэр, бары учаастактарга оператордар, хачыгаардар тыастан-уустан мэхэйдэппэккэ сыһыанар сирдэннилэр. Онон үлэлиригэр сыһыаннара чыҥа атын буолла. Улуустаабы киин хонтуорабыт хайдаҕа элбэи этэр. Специалистар үлэтииллэригэр бары усулуобуйа барыта баар. Хас биридди сүрүн специалист анал массыыналаах. Соччонон киниттэн үлэ ирдэннилэр. Ол барыта үлэ эрэ туһугар, үлэбит түмүгэ ситиһиилээх, түмүктээх буоларыгар оһоһуллар, тэриллэр. Онтон атын туһа суох.

Аны сайынныи ыһаахпыт тэрээһинэ уонна онно сыһыаммыт, уопсай үлэбит түмүгэр улахан көвүлүүр, тэрийэр оруоллаах. Кыстык ыйдарын кэнниттэн, дьон дьылы туораабычча үөрэ-көтө сайыны көрсөллөрө, үлэлэрин түмүктүүллэрэ, кыайыны-хотууну биергэ ыллалара, эбэрдэлээһэллэрэ туохха

буайаларын бөһөгөтүнэн кэлэлэр. Ити барыта үлэһит туһугар оһоһуллар буолан, тэрилтэттэн бары лаппа ачыылар. Барар-кэлэр бадалаах суох. Дьэ кэргэннэ булааччы-талааччы, харчы аҕаалааччы аҕа оруола биһиги тэрилтэбэ үрдүк. Кэһники 4-5 сыла үлэбэ да, дьэ кэргэннэ да арыгы боппуруоһугар кэпсэтии суох. Хайа, боппуруоскар эппиэтэтигэр дуо?

– **Үчүгэй эппиэт буолла. Түмүккэр тугу этиэн этэй?**

– Түмүккэр, аастыт сыл алтынныгыттан Аһаҕас Акционернай Общество буоллубут. Улуус иһинэн. Толору ааптыт ОАО «Намкоммунтеплогэнерго» дьэн. Профком бэйэтэ туһунан юридическэй сирэй буолла, Устааптыныбыт. Саха республикатын Юстициятыгар Устааптыт бигэрээннэ регистрацияланна. Онон профсоюз чилиэһнэрэ бэйэбитин сайаынар сокуоннаах буоллубут.

Олунньу ыйга конференция мин үс сыллаах отчуотун истэн уонна дьүүллэһэн баран, өссө биэс сыла салгыы үлэлирибэр эрэнэллэрин баһыйар үгүс куолаһынан, бигэргэттилэр. Онон иннитигэр ахсаабат үлэ күүтэр.

– **Киэн хабааннаах интервьюн иһин махтал. Инники үлэбэр ситиһиилэри бабарыбын.**

– Баһыыба. Андрей КОБЯКОВ, пресс-киин

Чөл, чэбдик олох туһугар

Кулун тутар 22 күнүгэр Мэңгэ-Хаһалас улуһунун II Наахара нэһилиэгэр «Хатын Арыы нэһилиэгэ»

МТ баһылыга Ю.И. Слепцов, сүрүннүүр специалист Н.Д. Сивцева уонна «Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.М. Пинигин «Алгыстаах айан» экспедиция тэриллибитэ 5 сылыгар аналлаах үөрүүлээх биэчэргэ кыттыыны ылан кэллибит.

Чөл олову көвүлүүр «Алгыстаах айан» айар бөлөх 2008 с. тэриллэн үлэтир. Уопсайа 8 киһилээх. Үлэлэрин сыалынан-соругунан буолаллар: кэнчээри ыччаты үтүө сиргэ-майгыга, бөбө доруобуйаалаах

«АЛГЫСТААХ АЙАН»

буолаарга, чэгийн өйгө-санаага иитии; нэһиликкэ бары тэрилтэлэрин, общественной түмсүүлэри түмэн чөл олову пропагандалааһын; куһаҥан дьаалыгы утары охсугуну утумнаахтык уонна көдүүстээхтик ытыгы; арыгылааһыны утары охсугууа нэһиликтэн, дьэ кэргэнтэн саҕалаан общество бүтүннүү кыттары ситиһии.

«Алгыстаах айан» бөлөбү Александра Петровна Егорова, I категориялаах норуот эмчитэ, норуот медицинатын магистр, «Саха Республикатын попечителлэрин уонна меценаттарын Кыһыл көмүс кинигэтигэр» кирибит меценат, Мэңгэ-Хаһалас улуһун уонна II Наахара нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, салайар. Бөлөх 2008 с. саҕалаан элбэх тэрээһиннэри ыһытты. Ол курдук нэһиликтэригэр чөл олох нэдиэлэтэ, «Брейн-ринг» интеллектуальнай оонньуулар, психологтар консультациялара, конференциялар, декадалар о.д.а. ыһыттылар. Бу сыллар устата айар бөлөх Чурапчы улуһун Алаҕар нэһилиэгэр, Таатта улуһун Октябрьскэй нэһилиэгин Чөркөөх бөһүөлөгэр, Тыйараһа нэһилиэгин Кыйы бөһүөлөгэр, Мэңгэ-Хаһалас улуһун Табаҕа, Тизлиги, Нуорабана, Бүтэйдээх, Алтан, Тумул, Бэдьимэ, Хорообут, Чыамайыкы нэһиликтэригэр, Хаһалас улуһун Хоточчу нэһилиэгэр, Амма улуһун Амма, Бөтүг, Болугур, Сатабай нэһиликтэригэр, Томпо улуһунун Мэңгэ-Алданьгар, Нам улуһун Аппааньга, Хатырыкка сылдьан үлэлэбэти.

«Алгыстаах айан» 5 сыллаах үлэтин үөрүүлээх күнүн үллэстэ ыраахтан-чугастан кэлбит ыалдьыттар, нэһиликкэ олохтоохторо, Наахара орто оскуолатын салалтата эбэрдэлээтилэр. Хатын Арыы нэһилиэгин баһылыга Ю.И. Слепцов Александра Петровнаны сүңкэн үлэни ытан элбэх киһини көнө суолга туруорбутун, куһаҥан дьаалыгы утары утумнаахтык уонна көдүүстээхтик охсугарын бэлиэтээн туран, эбэрдэ суругу, маны таһынан «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин эбэрдэ суругун уонна сэмэй бэлэҕин туттарда. Сахаһы ырыанан эбэрдэни Петр Машников дьыерэтэ. Хатырык нэһилиэгин баһылыга А.М. Пинигин «Алгыстаах айан» кыттааччыларын эбэрдээн туран, А.П. Егоровага сэмэй бэлэҕин уонна уонна хомуска оонньоон киһи дууһатыгар кириэр алыптаах матыыпттарын бэлэктээтэ. «Алгыстаах айан» бөлөххө, чуолаан салайааччытыгар Александра Петровнага, дьон туһугар ытар үлэлэрин иһин мунгура суох махтанабыт.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

Кэрэ эйгэтигэр

Кулун тутар 2 күнүгэр Үөдэй нэһилиэгэр маннайгы сааскы бырааһынныгынан орто уонна онтон үөһэ саастаахтарга аналлаах улустуаабы «Көмүс ыаҕайа» үнкүү күрүбэ буолан ааста. Бу проект авторынан хореограф Эдуара Сергеева буолар. Эдэр кэскиллээх үлэһит кыһыны өйөөннөр улустуаабы культура управлениета, Үөдэй

«КӨМҮС ЫАҒАЙА»

нэһилиэгин олохтоох дьаһалтата, «Сарыал» сынналан киин коллектива тэрийэн ыһыттылар. Бастакытын ыһыттылар буолан үс бөлөх кытына: Үөдэй нэһилиэгиттэн «Ымыйаана» (сал. Эдуара Сергеева), I Хомустаахтан «Мичээр» (сал. Филиппова Т.Ф.), Намтан «Далбар» (сал. Тихонова С.М.).

Күрэх икки түһүмэһинэн ыһытынна, бастакы түһүмэх – сахалыы үнкүү. Саха культуратын көрдөрөр дьирин ис хоһоонноох үнкүүлэр көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ылан ылла. Манна «Ымыйаанааналар» «Түһүлэ кизгэргэлэ» саҕа үнкүүнэн, «Мичээрдэр» «Далбар Хотун» үнкүүнэн, «Далбардар» саламалаах үнкүүнэн көрөөччүлэри сөхтөрдүлэр. Иккис түһүмэххэ норуоттар үнкүүлэрин толордулар. Үөдэй уонна Нам нэһилиэгин үнкүүтүн бөлөбө илигин дойду имигэс үнкүүтүн, I Хомустаах үнкүүһүтүгэр испанскэй үнкүүнү толорон көрөөччүлэр дохсун ытыстарын таһынан бэлэх уунулар.

Түмүккэ гран-при хаһаайыттарынан Эдуара Сергеева салайааччылаах Үөдэй нэһилиэгин «Ымыйаана» үнкүү бөлөбө буолла. Нэһиликкэ баһылыга Ядреев С.В. эдэр кэскиллээх үлэһиккэ сибээккэ дьөрбөтүн уонна сыаналаах сертификаты туттарда. «Ымыйаана» 2009 сылтан тэриллэн, билигин 35-тэн үөһэ саастаах 13 кэрэ аҕардар дьарыктаналлар, доруобуйаларын чэбдигирдэллэр. I степенээх лауреат аатын Татьяна Филиппова салайааччылаах I Хомустаах «Мичээр» үнкүү бөлөбө ылан ылла. Бу бөлөх 2008 с. тэриллэн утумнаахтык үлэтир. Манна 40-тан үөһэ саастаах 14 кэрэ аҕардар тэрээһиннээхтик дьарыктаналлар. 2 степенээх лауреат аатын Софья Тихонова салайааччылаах Нам нэһилиэгин «Далбар» үнкүү бөлөбө ылла. «Далбар» бөлөх быйыл олунньуга саҕа тэриллибит. Дьарыктаммыттары биер эрэ ый буолбут дьэтиэххэ, кэрэ сөбөрүлэринэн, нарын хамсаныларынан, олус дьэн бэлэмнээхтэринэн көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ыллылар. Саамай сөхпүшүт дьэн манна 60-тан тахсыбыт 16 далбар хотуннар кыттыыны ыллылар.

Бу күрэх мээһэҕэ буолбатах эбит дьэн санааҕа кэллим. Бу кыттыгыт бөлөхтөрө салайааччылары, үс эдэргээн хореограф кыргызтар Софья, Татьяна, Эдуара үһүөн айылбаттан айдарылаах, талба талааннаах, улуус олохтоохторо бары ахтар-саныыр, суохтуур күндү киһилэрэ, хореограф Александр Окоемов кынаттаан таһаарыт үөрэнээчилэрэ. Сылтан сыл бу күрэх көрөөччүлэри уонна кыттааччылары тардаргына өссө кэнгээн, ис хоһоон тэнийэн иһэригэр баа санаабын тиэрдэбин.

Е.А. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

Сагарбат буолуохха сатамат!

Мин Тоскин Станислав Иванович диэн киһи, ытыктабыллаах Саха сирин дьонун-сэргэтин булка бырааптарын көмүскээн, манньк этии киллэрэбин, ону эһиги дьүүлгүтүгэр, сүбүэтин истээри, санаабытын атастаһаары, күүспүтүн түмээри тирдэбин.

Эһиги билэргит курдук, Рос-сийскай Федерация бултааһын уонна булду араҥаччылыыр туһунан 209-ФЗ №-дээх сана сокуону, 2009 сыл от ыйын 24 күнүгэр ылыннан турар.

Бу сокуон сүрүн ис хоһооно бултуур сирдэри аукционга таһааран, булдунаан дьарыктанан, онтон дохуот киллэринэн барыс ылын баалаахтарга, 20-49 сылга диэри бодьохтоон арендага атылаан бултааһыны тэрийи туһунан буолар.

Киһи аймах исторياتтар, ол иһигэр Саха сиригэр, Россияга, атын да дойдугар барытыгар олохтор араас омуктарга бултааһын диэн киһи олоһун, тыһынаах хааларын хаачыйар биир сүрүн дьарыгын быһыытынан биллэр.

Ыраахтаағы хаһаахтара, Саха сирин булууларын сағана, харчы диэн өйдөбүл сайда илигинэ, күндү түүлээх судаарыстыба сүрүн баайынан билиниллэн, ыраахтаағы түһээнин киһинэн, онтон да атын күндү түүлээжинэн хомуйаллара.

Түг бьылгыгьтан Саха сиригэр мамонт диэн ааттанар сүдү булду бултаан сыдыбыт улуу булчуттар, билиги өбүгэлэрбит уонна билигин сахалар, күн бүгүнүгэр диэри ильдэ кэлбит сүрүн дьарыкпытынан бултааһын буолаҕа дии, итини билбэт киһи суоҕа буолуо.

Сылгы, сүөһү иттиитинэн кэлин, бултааһын кэннигэн, киһи аймах сайдыгытн чэрчигинэн, айылҕабыт кыллаларын дьиэтигэн дьарыктанар буолбуппун.

Билигин даҕаны Сахабыт сиригэр, ордук хотугу ыраах улуустарбытыгар олохтор араас омук дьоммутугар, бултааһын уонна балыктааһын диэн киһилэр олохторун, тыһынаах буолалларын хаачыйар сүрүн

УБААСТАБЫЛЛААХ БУЛЧУТТАРГА

дьарыктара буолар.

Биллэрин курдук, айылҕа айбытынан, күн бүгүн, булт эйгэтигэр сыһаннаах үлэни-хамнаһы уонна бултааһыны тэрийэн дохуоту киллэриэххэ сөптөөх бултуур сирдэр бука барылар, олохтоох бэйэни салайыны сирдэригэр (территориаларыгар) бааллар.

Оттон олохтоох дьон, булчуттар, бу сирдэргэ үөскүүр булду харыстаан бултаан, билигин даҕаны аһылыкпытыгар эбинэн, күндү түүлээжин туттаран эбэтэр бэйэбит таҥнан эбии дохуот оҕостобут, үйэлэр тухары, өбүгэлэртэн кэлбит, эппитигэр-хаамытыгар, ийэ куппугар ингэн сылдьар үтүө үгэспитин тутуһан, айылҕабытыһын алтыһан сырыттаһытына эрэ астынабыт, саха куордун санаабыт буолбатах дуо?

Онтукпут баара, булт туһунан сокуонга олоһуран, бултуур сирдэрбит, күөлэрбит аукционга таһаарыллан үһүн болдьоххо арендага бэрилиннэхтэринэ, халын харчылаахтарга хамсаабат хапытаал быһыытынан тигистэҕинэ, хайдах буолабыт, бултааһынтан киһирэр дохуот кимиэхэ тиксэр?

Ол түмүгэр олохтоох дьон төрөөбүт төрүт дойдубуттар, аһар ыалдыт, хонор хоһоно курдук, бултуур сирбитин үһүн болдьоххо арендага ылбыт, сокуонунан арендагар буолбут киһи көнүллэстэҕинэ эрэ, харчы төлөөтөхпүтүнэ эрэ олохтоох дьон, булчуттар, бэйэлээх бэйэбит айылҕабытыгар тахсан сыннаһанар, бултуур буолабыт дуо?

Айбыт аар айылҕабыт Саха сиригэр олордубут оҕолорун хоргуһан өлбөтүннэр диэн, тыһыныга тоҥон быстыбатыннар диэн анаан айбыт булдунаан-алдын көрөр-харайар Байанай тагарыт баайын-дуолун тоҕо халын харчылаах арендатор дьаһайахтааһы, олохтоохтор онно орооһу суохтааһыты, Байанайбыт баайа бэйэбитигэр тоҕо бэриллээ суохтааһыты?

Итинник боппуруостар миэхэ эрэ буолбатах, Сахабыт сирин уонна Россиябыт бары олохтоохторугар, булчуттарыгар эмиэ сыһаннааҕа буолуо дии саны-

бын.

Ол иһин Россияй-скай Федерация булт туһунан сокуонугар, 35 ыстатыйатыгар бултааһынга сыһаннаах государственнай полномочиялары бэйэни салайыны органнарыгар, ол аата олохтоох дьонно, булчуттарга, бэйэни салайыны туһунан сокуонга көрүлүбүт балаһынааҕа олоһуран, бэриллиэн сөп диэн сурулла сылдьар.

Ити ааттаммыт икки сокуоннарга олоһуран, Нам улуһун депутаттара республика салалтатыгар, бултааһынга сыһаннаах республика бэриллибит государственнай полномочиялартан сорботун бэйэни салайыны органнарыгар, ол аата олохтоох булчуттарга биэрэллэрин туруорса сылдьабыт.

Хомойуох иһин, булт Департаменын салайааччыта Сметанин Н.Н. уонна правительств солбуйааччыта Власов А.В. бултааһынга сыһаннаах государственнай полномочиялары олохтоох бэйэни салайыны органнарыгар биэрэри өйөөбөттөрүн туһунан 2012 сыл ахсынны ыйын 24 күнүнэҕи, 01-1489 №-дээх суругунан биллэрдилэр.

Ол эрэри боппуруоһу салгы туруорсуубут түмүгүнэн Ил Түмэн депутаттара: Ил Түмэн председателэ В.Н. Басыһысов уонна Ил Түмэн сиргэ, айылҕа ресурстарыгар уонна экологияга бастайааннай комитетын председателэ А.А. Софронов 2013 сыл олунньу ыйын 14 күнүнэҕи, 24-540 №-дээх суруктарынан бултааһынга

сыһаннаах республика государственнай полномочияларын сорботун, олохтоох бэйэни салайыны органнарыгар биэриигэ салгы үлэлэһиэти эйиэт киллэрин диэн суруйбуттар.

Онон, бултааһынга сыһаннаах государственнай полномочиялары, бэйэни салайыны органнарыгар, ол аата олохтоох дьонно, булчуттарга биэрини ситиһэр туһугар салгы үлэлэһэргэ эрэл кыыма сахытын Ил Түмэн депутаттарын суруга туоһулуур дии саныбын.

Ол иһин билигин бу боппуруоска олохтоох дьон, булчуттар санаабытын билсээри, салгы туруорсуубутун өйүүр буоллахтына, Баай Байанайбыт көтөрүн-сүүрүн, булдунаан-алдын быспакка, ааҕан-суоттаан, харыстаан-бүөбөйдээн, үйэлэр тухары, бэйэбитигэр, үүнэр үнүгэстэрбитигэр, кэлэр кэнчэрилэрбитигэр, сирбит дойдубут силигили сайдан туһалы турарыгар баҕарар буоллахтына, бу туруорсуубутун өйөөннүт илии баттааһынын хомуйууга көмөлөстөрүт, үйэлэр тухары сирдээх-дойдулаах омук буоларбытыгар, үтүкөннээх үлэни оноруох этибит.

Манньк үлэни тэрийэн оҕороллоругар, убаастабыллаах булчуттар, быыбардааччылар, бэйэбит талбыт баһылыктарытыгар, депутаттарытыгар этии киллэрэн, анал дьоннору туруортаан, илии баттааһынын хомуйан, улуус депутаттарыгар киллэрэн биэрэргитигэр көрдөһөбүн.

Сахабыт дьонугар-сэргэтигэр бултуур сирдэрбитин тиксэрэр олохтоох бэйэни салайыны органнара, ол аата олохтоох дьон, булчуттар, бэйэлэрэ дьаһайан, дьыннээх дойдубула дьон-норуот курдук сананан, Сахабыт сирэ, ол аата Россия эмиэ, Байанай тагаратын баайа-дуола, булда-алда үйэлэр тухары быстыбакка, сайда туһалы турарыгар туһалаах үлэни тэрийигэ, нэһиликтэр баһылыктара уонна депутаттара, олохтоол дьоннору, булчуттары кытта көмөлөөн, күүскэ турунуохтара диэн эрэнэбин.

С.М. ТОСКИН,

Нам улуһун депутата

К 50-летию следственного подразделения

В системе МВД России вот уже 50 лет существует следственный аппарат, на который согласно уголовно – процессуальному кодексу приходится львиная доля преступлений, предусмотренных уголовным кодексом. Люди, несущие службу в данном подразделении органов внутренних дел, отличаются своей универсальностью и стойкостью. Например, немало было случаев, когда следователь сам ловил преступника, пресекал правонарушение, принимал участие в охране общественного порядка, активно содействовал с общественностью по предупреждению преступности. И это все, не считая такой важной и основной задачи следователя, как расследовать уголовные дела. Одним из таких «бойцов невидимого фронта» является Константин Константинович Ноговищин, следователь СО ММО МВД РФ «Намский». В связи с 50-летним юбилеем подразделения попросила его ответить на несколько вопросов.

— **Константин Константинович, расскажите, изменился ли состав следственного отделения с прошлого года?**

— В конце прошлого 2012 года состав следственного отделения ММО МВД РФ «Намский» обновился. Так, на должность начальника следственного отделения назначен профессионал высокого уровня, майор юстиции Васильев Павел Иннокентьевич, а в остальном состав следователей остался прежним.

— **Какова тенденция преступности в районе?**

— В 2012 году в Намском рай-

оне мы наблюдали рост умышленных преступлений против собственности, то есть совершенные кражи. В наступившем 2013 году мы намерены усилить работу по профилактике преступности, путем активного содействия с общественностью и усиления работы отдельных подразделений полиции. В настоящее время

ПРОФЕССИЯ – СЛЕДОВАТЕЛЬ

(Интервью)

наблюдается определенная положительная тенденция снижения криминогенной обстановки в Намском районе. Ведь только совместными усилиями мы можем прийти к положительным результатам. Каждый человек должен понять, что любое совершенное преступление не останется незамеченным правоохранительными органами, и виновное лицо понесет справедливое наказание. Руководство МВД России в целях улучшения качества работы полиции обратило внимание на проблемы сельской местности. Так, планируется укрепить те подразделения, которые работают на «земле». Например, в Намском районе, когда отсутствуют пути сообщения с заречными селами, необходимо присутствие участкового уполномоченного в селе, но в связи с тем, что у нас нехватка участковых, приходится отправлять одного сотрудника полиции на три налета.

— **Какой приоритет в работе следственного отделения?**

— Прошло около двух лет с момента преобразования милиции в полицию. Главным приоритет – работать и раскрывать преступления. Я не люблю, когда спрашивают: «Какие резонансные преступления удалось раскрыть?». Кража миллионов или кража сотового телефона у школьника – для меня все они ре-

имена тех лиц, которые были лишены права судом по алкогольному опьянению. Также в Госдуме готовят нормативный акт, который накладывает до 100 000 рублей штрафа на лицо, которое

впервые попалося нетрезвым за рулем, и пожизненное лишение права управления транспортным средством с конфискацией автомашины нарушителя за повторное нарушение. Такие жесткие меры по борьбе с пьянством за рулем вводят исключительно для безопасности граждан.

Также следует отметить, что имеют место быть нарушения правил безопасности дорожного движения со стороны пешеходов. Порой именно пешеходы создают угрозу безопасности дорожного движения из-за невниматель-

ности. К сожалению, последствия такой невнимательности бывают самыми плачевными. Никто не застрахован от несчастных случаев, но большинство ДТП происходят по вине человека. Хотелось бы обратиться к водителям с призывом солидарности друг к другу на дорогах. Ведь несмотря ни на что, мы сами отвечаем за безопасность наших детей и родных.

— **Каким должен быть сотрудник полиции?**

— Полицейский должен быть прежде всего помощником людей. Ведь за каждым заявлением, за каждым обращением в органы внутренних дел стоит человек с его проблемами и бедами. Также в современных условиях сотрудник полиции должен быть профессионалом своего дела. Но хочу подчеркнуть, что в профессии полицейского мало быть специалистом и всецело отдаваться работе. Надо искренне любить эту сложную, опасную и в то же время очень интересную службу.

— **Что бы вы хотели пожелать жителям Намского района?**

— В 2014 году в Намском районе состоится 6-е Игры народов республики. Мы, жители долины Энциэли, должны достойно встретить гостей со всей республики, доказать и завоевать звание образцового района нашей республики! Для этого каждый житель нашего улуса должен делать мир лучше, чем вчера.

Пользуясь моментом, хочу поздравить всех ветеранов и коллег с днем работника следственного аппарата МВД России, которому 6 апреля текущего года исполняется 50 лет.

Интервью взяла В. РЫКУНОВА

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-1
О присвоении имени
И.Д.Винокурова-Чагылган
муниципальному бюджетному
образовательному учреждению
«Намская начальная
общеобразовательная школа
муниципального образования
«Намский улус» Республики Саха
(Якутия)»**

На основании «Положения о присвоении имен выдающихся людей организациям муниципального образования «Намский улус» утвержденной решением Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» от 19 сентября 2012 года №7-1, в целях увековечения памяти Ильи Дорофеевича Винокурова-Чагылган, якутского поэта, писателя и переводчика, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Присвоить имя Ильи Дорофеевича Винокурова-Чагылган муниципальному бюджетному образовательному учреждению «Намская начальная общеобразовательная школа муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)» и впредь именовать – муниципальное бюджетное образовательное учреждение «Намская начальная общеобразовательная школа муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) имени Ильи Дорофеевича Винокурова-Чагылган».

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ (председатель Тоскин С.И.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-2
О внесении изменений в решение
Улусного (районного) Совета
депутатов МО «Намский улус»
от 28 ноября 2012 г. №9-5 «Об
утверждении муниципальной
целевой программы «Развитие
культуры Намского улуса в 2013-
2017 гг.»**

В соответствии с Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В муниципальную целевую программу «Развитие культуры Намского улуса в 2013-2017 гг.» внести следующие изменения:

1.1. В оглавлении в п.3 слово «Раздел №1» заменить словом «Подпрограмма №1»;

1.2. В оглавлении в п.4 слово «Раздел №2» заменить словом «Подпрограмма №2»;

1.3. В оглавлении в п.5 слово «Раздел №3» заменить словом Подпрограмма №3»;

1.4. В оглавлении в п.6 слово «Раздел №4» заменить словом «Подпрограмма №4»;

1.5. В оглавлении в п.7 слово «Раздел №5» заменить словом «Подпрограмма №5»;

1.6. В оглавлении в п.8 слово «Раздел №6» заменить словом «Подпрограмма №6»;

1.7. В оглавлении в п.9 слово «Раздел №7» заменить словом «Подпрограмма №7»;

1.8. В оглавлении в п.10 слово «Раздел №8» заменить словом «Подпрограмма №8»;

1.9. В оглавлении в п.11 слово «Раздел №9» заменить словом «Подпрограмма №9»;

1.10. В оглавлении в п.12 слово «Раздел №10» заменить словом «Подпрограмма №10»;

1.11. В паспорте программы раздел «Наименования разделов муниципальной целевой программы» заменить словами «Наименования подпрограмм муниципальной целевой программы»;

1.12. В паспорте программы раздел «Источники и объемы финансирования разделов муниципальной целевой программы» заменить словами «Источники и объемы финансирования подпрограмм муниципальной целевой программы»;

1.13. В программе слово «Раздел №1» заменить словом «Подпро-

грамма №1»;

1.14. В программе слово «Раздел №2» заменить словом «Подпрограмма №2»;

1.15. В программе слово «Раздел №3» заменить словом «Подпрограмма №3»;

1.16. В программе слово «Раздел №4» заменить словом «Подпрограмма №4»;

1.17. В программе слово «Раздел №5» заменить словом «Подпрограмма №5»;

1.18. В программе слово «Раздел №6» заменить словом «Подпрограмма №6»;

1.19. В программе слово «Раздел №7» заменить словом «Подпрограмма №7»;

1.20. В программе слово «Раздел №8» заменить словом «Подпрограмма №8»;

1.21. В программе слово «Раздел №9» заменить словом «Подпрограмма №9»;

1.22. В программе слово «Раздел №10» заменить словом «Подпрограмма №10»;

1.23. В разделе №6 «Олонхо – олох онкула» - возрождение традиционных норм духовно-нравственного воспитания» в таблицу «Объем и источники финансирования» в пункте 3 слово «пошив» заменить словом «приобретение»;

1.24. В разделе №6 «Олонхо – олох онкула» - возрождение традиционных норм духовно-нравственного воспитания» в таблицу «Объем и источники финансирования» в пункте 4 «Повышение квалификации знатоков традиционной культуры» заменить словами «приобретение этнографической литературы».

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ (председатель Тоскин С.И.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-3
О внесении изменений и
дополнений в решение Улусного
(районного) Совета депутатов
МО «Намский улус» от 25 января
2013 г. № 1-4
«Об утверждении Программы
развития физической культуры
и детского спорта в МО «Намский
улус» РС(Я) на 2013-2017 гг.»**

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В программу «Развитие физической культуры и детского спорта в МО «Намский улус» РС(Я) на 2013-2017 гг.» внести следующие изменения и дополнения:

1.1. В паспорте программы в пункте «Источники финансирования» финансирование на 2013 г. сумму 500 тыс.руб. заменить на сумму 600 тыс.руб.

1.2. В разделе «Источники финансирования» таблицу №7 заменить согласно приложению №1.

1.3. В разделе №11 «Система программных мероприятий» таблицу №9 заменить согласно приложению №2.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-4
О внесении дополнений в
решение Улусного Совета
депутатов от 20 июля 2009
г. № 11-1 «Об утверждении
Программы развития
образования Намского улуса на**

2008-2013 гг.»

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», в связи со строительством новых объектов образовательных учреждений в Намском улусе в 2013 году, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В программу «Развитие образования Намского улуса на 2008-2013 годы» внести следующее дополнение:

1.1. Приложение №3 «Система программных мероприятий программы развития образования Намского улуса на 2008-2013 гг.» дополнить направлением 5 «Строительство и ремонт объектов общего образования» согласно приложению.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-5
О размере родительской
платы за содержание детей в
муниципальных дошкольных
образовательных учреждениях,
реализующих основную
общеобразовательную программу
дошкольного образования**

В связи с внесением изменений и дополнений в Закон Российской Федерации «Об образовании» на основании № 207-ФЗ от 5 декабря 2006 года «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в части государственной поддержки граждан, имеющих детей», в соответствии со статьей 52.1 «О родительской плате за содержание ребенка в образовательных учреждениях, реализующих общеобразовательную программу дошкольного образования» и в целях финансовой поддержки муниципальных дошкольных образовательных учреждений, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Установить с 1 апреля 2013 года размер платы за содержание детей в муниципальных дошкольных образовательных учреждениях:

- за 1 день посещения МДОУ (муниципальное дошкольное образовательное учреждение) с.Намцы, а также с. Аппаны, с. Хамагатта - 85 рублей (1785 рублей в месяц); МДОУ с круглосуточным пребыванием (МДОУ «Детский сад пристома и оздоровления «Чуораанчык» с.Намцы) - 90 рублей (2700 рублей в месяц);
- за 1 день посещения на-слежных МДОУ - 60 рублей (1260 рублей).

2. Освободить от оплаты на 100% за содержание детей в муниципальных дошкольных образовательных учреждениях родителей, имеющих детей с ограниченными возможностями, посещающих муниципальные образовательные учреждения, реализующие общеобразовательную программу дошкольного образования, а также детей с туберкулезной интоксикацией (на основании соответствующих документов).

3. Установить сроки внесения взноса и предоставления необходимых документов для выплаты компенсации в части родительской платы за содержание детей в МДОУ до 25 числа каждого месяца.

4. Считать утратившим силу решение Улусного Совета депутатов от 29 декабря 2011 года №11-1 «О размере родительской платы за содержание детей в муниципальных дошкольных образовательных учреждениях, реализующих основную общеобразовательную программу дошкольного образования».

5. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

6. Настоящее решение вступит

в силу с момента официального опубликования.

7. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-6
О внесении изменений в
решение Улусного (районного)
Совета депутатов от 28 ноября
2012 г. №9-4 «Об утверждении
Программы развития
дошкольного образования МО
«Намский улус» РС(Я) на 2013-
2016 гг.»**

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В программу «Развитие дошкольного образования МО «Намский улус» РС(Я) на 2013-2016 годы» внести следующие изменения:

1.1. В паспорте Программы раздел «Объемы и источники финансирования» заменить приложением №1;

1.2. Раздел №III «Ресурсное обеспечение программы» заменить приложением №2;

1.3. В приложении №1 «Развитие материально-технической базы МДОУ Намского улуса на 2013-2016 гг.» исключить разделы «Строительство новых зданий МДОУ и пристроев», «Капитальный ремонт».

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-7
О внесении изменений в решение
Улусного Совета депутатов
от 18 июня 2012 г. №5-1 «Об
утверждении Программы
«Ликвидация очередности в
муниципальных дошкольных
образовательных учреждениях
для детей от 3 до 7 лет в
муниципальном образовании
«Намский улус» РС(Я) на 2012-
2015 гг.»**

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. В программу «Ликвидация очередности в муниципальные дошкольные образовательные учреждения для детей от 3 до 7 лет в муниципальном образовании «Намский улус» РС(Я) на 2012-2015 гг.» внести следующие изменения:

1.1. В паспорте Программы раздел «Объемы финансирования Программы» заменить приложением №1;

1.2. Приложение №1 заменить приложением №2.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-8
О внесении изменений в решение
Улусного (районного) Совета
депутатов от 21 февраля 2013
г. №3-1 «Об утверждении**

**Инвестиционной программы МО
«Намский улус» на 2013 год»**

В соответствии с п.1 ч.1 ст.15, пп.2 п.10 ст.35 Федерального закона от 06.10.2003 г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», с ч.1 ст.9 Бюджетного кодекса Российской Федерации, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в решение Улусного (районного) Совета депутатов от 21 февраля 2013 г. №3-1 «Об утверждении Инвестиционной программы МО «Намский улус» на 2013 год» следующие изменения:

1.1. Наименование «Инвестиционная программа МО «Намский улус» на 2013 год» заменить на «Инвестиционный бюджет МО «Намский улус» на 2013 год»;

1.2. Приложение к решению Улусного (районного) Совета депутатов от 21 февраля 2013 г. №3-1 «Об утверждении Инвестиционной программы МО «Намский улус» на 2013 год» изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему решению.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

**РЕШЕНИЕ
от 28 марта 2013 г. № 5-9
О внесении изменений в решение
Улусного Совета депутатов МО
«Намский улус» от 29 декабря
2012 г. №10-5 «О бюджете МО
«Намский улус» Республики Саха
(Якутия) на 2013 г.» (в редакции
Решением УСД МО «Намский
улус» от 31.01.2013 г. №2-1)**

Руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Положением о бюджетном устройстве и бюджетном процессе, в соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) «О государственном бюджете Республики Саха (Якутия) на 2012 год», приказом Министерства финансов Республики Саха (Якутия) от 26 марта 2013 года №01-04/0225 «О внесении изменений в приказ Министерства финансов Республики Саха (Якутия) от 19.12.2011 года №01-04/1249 «О детализации кодов бюджетной классификации подвидов доходов целевых межбюджетных трансфертов, предоставляемых из государственного бюджета Республики Саха (Якутия)», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в решение Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус» от 29 декабря 2012 г. №10-5 «О бюджете МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2013 г.» (в редакции Решением УСД МО «Намский улус» от 31.01.2013 г. №2-1), следующие изменения:

1.1. Пункт 1 статьи 4 изложить в следующей редакции: «Бюджетные инвестиции в объекты капитального строительства за счет средств местного бюджета МО «Намский улус» осуществляется в соответствии с Инвестиционным бюджетом МО «Намский улус» на 2013 год, утверждаемой решением Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус»»;

1.2. Пункт 6 статьи 6 исключить;

1.3. Приложение №2 «Администраторы налоговых, неналоговых доходов и безвозмездных поступлений бюджета Муниципального образования «Намский улус» на 2013 год» изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему решению.

2. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

3. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

*Председатель Улусного (районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин*

ПРИ ПОДДЕРЖКЕ:
ОТДЕЛА КУЛЬТУРЫ И ДУХОВНОГО РАЗВИТИЯ НАМСКОГО УЛУСА

ПЕРВЫЙ УЛУСНЫЙ КОНКУРС

Лучшая
детская
модель 2013

Приглашаем Вас
на праздник
детской моды и
красоты

**6 апреля – I тур:
показ талантов**

**7 апреля – II тур:
показ мод**

Спонсоры:
 KODAK
 Konica

к/т “САРДАНА”

6 апреля вход 100 рублей, начало в 16:00 ч.
7 апреля вход 100 рублей, начало в 16:00 ч.

БЫЫБАРГА – КӨХТӨӨХТҮК!
САХА СИРЭ - СИР СҮРЭФЭ, НАМ УЛУУҤА СҮРЭХ ОРТОТО,
ЭН СИЭЛИ ЭБЭ - СҮРЭХ КИИНЭ!

Киин төбөтө - Түбэ, Киин сүрээ - Модут, Киин киинэ - Хамаҕатта, Киин атаҕа - Сатыы ары (Үөдэй).

Нам сириттэн, Нам дьонуттан олус улахан оруоллаах, Саха Сирэ салгыы - Саха Буолара дуу, „Якутия“ таһымыгар хаалара дуу? Саха Сири Салҕааччы, Сахалы Салайааччы, Саха Сири Сүрүттэн, Сүр Ортогуттан - Эн сиэли Эбэттэн, Эн сиэллэр Хототтон, Сир Сүрээни Кииниттэн тахсыахтаах. Былыр Былыргыттан туох барыта Киинтэн үөскүүр. Ону көрдүөххэ, ону өйдүөххэ.

- 100 сылга биридэ эрэ үөскөөн аһар бөдөн Государственной деятеллэр, Нам Чабылхай Уолаттара, Нам Хоһууннара Максим Аммосов уонна Илья Винокуров курдук чабылхай саха салайааччыта эмиз Нам сириттэн тахсыахтаах. Ол кэм кэллэ! Максим Аммосов Сир Сүрээни Сүрээтиттэн, Илья Винокуров Сир Сүрээни Биырыгыттан үөскөөн тахсыбыттар.

Саҕа Саха Сири Салайааччыта эмиз кэрэ Нам Сириттэн, эйэлээх Эн сиэли Эбэттэн - Сир Сүрээни Кииниттэн тахсыагына эрэ, Саха Сири Инникитэ Табыллар Кыахха Киридэ! Оннук Уол Баар! Ону Булун, Ону Бэлэмнээн!

1999 сылтан ыла „Саха Сирэ - бүтүн Планета Сүрээ“ буоларын туһунан, Сахалар, Саха Буолун - „Якут буолан бүтүн!“, „Якутск“ курораты - город „Туймаада“, „Якутия диэмэн - „Республика Саха“ - диэн, в „Список коренных народов Республики Саха“ - „Саха“ диэн омугу киллэртэрин“, „Сахалы саҕарын“, „Сахалы ааттанын, сахалы араспаанньаланын“ - диэн, (олортон „уола“- „кыһа“ дэтин“ диэбитим Ил Дархан этиитинэн олоххо киирбитэ) 14 сылы быһа хас күн аайы, этэ-суруйа, кэпсии-туруорса, ыгыра, инчэҕэй эт элэйэр, сыа киһи сылайар кэмэ кэлэн эрдэбинэ, кэмниэ кэнэбэс Виталий Николаевич Басыгысов барахсан былырын 2012 сыллаахха саҕарды ылынан, „Якутия“ диэн тылы ыларга, „Якут“ диэн тылтан босхолонорго“ диэн быктаран испитэ, салгыы салҕаньахтаах! Ыл-быккытын ыһыктыман, тушпуктун тууруман. Басыгысов кытаат, кыайы дьаралыга эйиэхэ барда! Дугдуруй да оҕус, хаалбатагына табыллар! Тойотторбут сахабытын көмүскэһин! В.Н.Басыгысов эпитин туруорсун, олоххо киллэрсин, В.Н.Басыгысовы соботохтуу хаалларыман. Эркин буолун-өйөбүл буолун. Норуот күүһэ-Көмүөл күүһэ дииллэр ди. Бары биригэ буолун, дойдугут туһугар. Эрдэбит эйиэхэ эрэ. Уонна кимнээх буоламмыт, киммит кэлэн саха аатын көмүскэһийи! Сахалар - Саха Буолун, якут буолан бүтүн. Саха кыһынын туһугар, Айылҕа этэрин син-биир этэ туруоҕа. Аллараа Халыматтан таттарыылаах, Үөһэ Бүлүүттэн Үөттөриилээх, Эн сиэли Эбэттэн Этиттэриилээх, Хамаҕа Хамаҕаттаттан Харааннаах, Сир Сүрээни ойуутун ойуулаан онгортон биэрбитим 14 сыла туолла! Көрүн, Сэргээн, Кэрэхсээн, Харыстаан!

Өйгүтүн-санаабытын ыраастанын, куккутун-сүргүтүн күү-хүрдүн, эжитин-синигинин эрэллээн, итэҕэлитин-билиигитин тилиннэрин! Туруорсууну-өйдөһүүнү көбүтүн, или ирдээһини илиин. Якутия диэн куһаҥаан ааппытыттан Улуу Россияны босхолуобун - Ийэ Дойдубутун ыраастыабын. Кэрэҕэ-сырдыкка тардыһабын. Сахалы саҕарын, сахалы тангын, сахалы астанын, сахалы ааттанын, сахалы араспаанньаланын, саха итэҕэлин Таһараны ылынын, „якут“ уонна „Якутия“ диэмэн, и по русски „я саха, Республика Саха“ дэһин. Россиябытын хара омуктар (түүрдөр) күлүү-элк гынаалларыгар тэбэн биэримиэһин. Ол сорук кэллэ. Истин-билиин, саха буолун, үлэтитигэр-үөрэххитигэр туһанын. Өбүгэбит итэҕэлин туһугар туруннахтыгына, Таһараҕа турдакхыгына дьоллонуохпут, саха омук дьолун онгоруохпут. **ДОММ!**

Российский Федерация Журналистарын союһун чилиэнэ, „Билии“ общество лектора - **ХАРЫСХА УОЛА ХАРАТААЛА ХАРЫСТАС**

ЫҤЫРЭХ ТЫПТАР

Күндү ийэбитин, эбэбитин, хос эбэбитин **УЛЬЯНА АЛЕКСАНДРОВНА СИВЦЕВНА** 80 сааскын туолбут дьоһун-мааны күннүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Биһиги туспутугар онгорбут үгүс үтүө санаан, тугунан да кэм-нэммэт көмөн иһин дириг махталбытын тиэрдибит! Баҕарабыт өрүү чэгийн-чэбдик доруобуйаны, үөрэ-көтө сылдьаргар. Олоххо дьулуурдун, тэтимгин ыһыктыбакка, мөлтүүргэ-ахсыырга бэриммэт кытаанах санаабынан өссө да уһуннук озороргор, этэнгэ буоларгар биһиги бары олус күүскэ баҕарабыт!

Эбэрдэни кытта оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин

РСФСР норуотун үөрэҕириитин туйгуна, ССРС норуотун үөрэҕириитин туйгуна, Саха Республикатын Учууталларын учууталлара, Үөрэҕири систематын Бочуоттаах ветерана, Нам улуунун Ытык Киһитэ, «Үлэ ветерана» мэтээл кавалера **СИВЦЕВА УЛЬЯНА АЛЕКСАНДРОВНА** 80 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн олоҕун агарын ыччакка төрөөбүт тыл сүөгэин-сүмэтин ингэрэн, тыл кэрэтин, илгэтин туһунан, үгүс оҕо дуһатын кылын таарыйан, олоххо бэйэлэрин миэстэлэрин булалларыгар, үүнэллэригэр-сайдалларыгар олук уурбутун, үтүө суобастаахтык, үрдүк таһаарылаахтык үлэлээбитин. Эн сылаас, сымнаҕас сыһыангынан, ыраас санаабынан, сырдыгынан сыдаайар майгыгынан, нарын, холку куоласкынан, билиигинэн-көрүүгүнэн, сүбэтинэн-амагынан биһиэхэ холобур буолабын.

Эйиэхэ чэгийн-чэбдик доруобуйаны, нус-хас олоҕо, оҕолорун, сиэннэрин, аймах-билэ дьонун тапталларынан угуттанан өссө да уһуннук, дьоллоохтук озороргор баҕарабыт!

И.С. Гаврильев аатынан Нам I №-дээх орто оскуолатын администрацията, профкома, саха тылын, литературатын метод холбоһугун учууталлара

Күндү кэргэммин, амарах аҕабытын. эйэвэс эһэбитин, т/ х үтүөлээх үлэһитин, үлэ ветеранын, Хатын Арыы эһилиэгин Ытык киһитин **ЭВЕРСТОВ ИВАН СТЕПАНОВИЧ** 75 сааскын туолбут күннүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Баҕарабыт күндү киһибитигэр чэгийн-чэбдик доруобуйаны, олоххо дьулуурдун ыһыктыбакка, кытаанах санаабынан өссө уһуннук озор. Эн эдэр сааскар нэһилиэгин ыччатын үлэҕэ, спортка дьулуһан туран наставниктаабытын. Үтүө санаан устубатын.

Кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин

Күндү бири идэлээх коллегабытын, 2 Хомустаах нэһилиэгин муниципальной тэриллии сүүрүннүүр специалиһын **ЗОЯ ТИМОФЕЕВНА ЛОНГИНОВА** үйэ аһардаах үбүлүйгүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Элбэх оҕолоох ыалга төрөөбүт буолангынын үлэни өрө тутан, дьон махталын, ытыктабылын ылан, үлэ үөһүгэр сылдьаргынан биһиги, Эн бири идэлээхтигин, киэн туттабыт. Дьон-норуот туһугар ахсаабат кыһамныгынан, уһараабат үлэҕинэн норуот махталын, итэҕэлин ыларын. Сүүрбэччэ сыл устата госулууспаҕа энкилэ суох үтүө суобастаах сыраах үлэн үтүө түмүктэрин туһунта - дьон-сэргэ убаастабыла, ытыктабыла буолар. Нэһилиэгин дьонун олоҕун-дьаһаҕын барытын сүрэххинэн ылынан, куруук дьонго көмөлөһөр үтүө санаалааххын. Туох баар билиигин, сыраабын-сылбаабын таптыыр үлэҕэр аныгытын. Ол курдук, бири саамай эппитинэстээх гражданнар туруктарын аақтатын суруйар орган салайааччыта буолабын. Бэйэн үлэҕин ымыгар-чымпыгар тийэ билэр үлэһит буоларын быһыгынан, гербовай сибидиэтэлистибэлэр, хас биридии гражданин докумуона, актовай запись оногоһулуута, сөпкө бириэмэтигэр отчуот туттарыгыта, араас программаларынан үлэһит үлэн хаачыстыбата атын специалисттарга өрүү холобур буолар. Тэрийэр дьовурдаах, дьулуурдаах киһи бу дуһунаса бири инники көккэҕэ сылдьабын. Саха республикатын ГТАС дьаһалтатын грамоталарынан, Махтал суруктарынан наһарадалааммытын элбэҕи этэр.

Күндү Зоя Тимофеевна! Билигин даҕаны күүскүн-кыаххын барытын ууран үлэһитим-хамсы, аһа-тута сылдьаргар, үлэн мэлдьи үчүгэй эрэ түбүктээх, үтүө эрэ түмүктээх буоларыгар баҕа санаабытын тиэрдибим! Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьыэ кэргэнгэр дьолу-соргуну, оҕолорун, сиэнин тапталларыгар угуттанан уһун дьоллоох олоҕо озороргор!

Нам улуунун ЗАГС управленийтын начальнига М.Д. Кокарева, ГТАС эбэһинэһин толорор нэһилиэктэр дьаһалталарын сүүрүннүүр специалистара

Истинник саныыр күндү дьүөгэбитин, биригэ үөрэммит үтүө доҕорбутун, "2 Хомустаах нэһилиэгэ" муниципальной тэриллии сүүрүннүүр специалиһын **ЛОНГИНОВА ЗОЯ ТИМОФЕЕВНА** үйэ аһардаах үбүлүйгүнэн иттиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Эн оҕо сааскыттан үөрэххэ, үлэҕэ куруутун бастын, общественной олоххо актыыбынай позициялаах буола улааппытын. Мэлдьи биһиги ортобутугар холобурга сылдьар, тумус туттар киһибит буолабын. Төрөөбүт-үөскээбит Торуугар үрдүк үөрэхтээх специалист буолан эргиллэн кэлэн, күн бүгүннэ диэри үтүө суобастаахтык, үрдүк таһаарылаахтык үлэли сылдьаргынан киэн туттабыт. Эн чийинэй, көнө майгыгы, аҕа-доҕор дьонгор үтүө сыһыангы, ыллыктаах сүбэтин-амагы үрдүктүк сыаналыбыт, убаастыбыт. Баҕарабыт Эйиэхэ саха алмааныны кытаанах доруобуйаны, сыраах үлэҕэр өссө үрдүк ситиһиһи, үөрүү-көтүү үктэллээх дьоллоох-соргулаах олоҕу! Сааскылы сырдык, сылаас санаа кынаттанан, кэрэ сээрэбин сүтэрдэксэ, чугас дьонун тапталыгар уйдаран саргылаах саҕа саҕахары арыяа тур дьон алысгытын аныбыт!

Оскуолаҕа биригэ үөрэммит доҕотторун

Тапталлаах кэргэммин, күн күбэй ийэбитин, эйэвэс эбэбитин, эдьийибитин, балтыбытын, РФ кинематографиятын бочуоттаах үлэһитин, СР культуранын туйгунун, "Дьүрүл" народнай ансамблын импровизатор хомусчуун **СОЛОВЬЕВА ЛЮДМИЛА ДМИТРИЕВНА** 60 сааскын туолар үбүлүйгүнэн сүһүөчтээх бэйэбит сүгүрүһүнэн туран ис сүрэхтэн тахар сахалы саҕаҕа тылынан уруй улуутун, айхал ааттаабын, эбэрдэ эгэлгэтин аныбыт. Эн олоххо тардыһың, күүстээх санаан, дьонго-сэргэҕэ сыһыаның, үтүө-кэрэ майгың биһиҕэ барыгытгар холобур буолар. Биһиги туспутугар бары үтүөҕэр махтанан туран, кытаанах доруобуйаны, уһун дьоллоох олоҕу баҕарабыт. Аймах-билэ дьонун ытыктабыла, билэр дьонун биһирэбилэ, оҕолорун, кэргэнин сылаас тапталлара, үөрэппит ыччатын махтала олоххор үтүөнү эрэ тосхойдунар!

Кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин Ева, Намтан Петровтар, Кобяковтар, Рожиннар, Партизантан Сысолыгиннар, Семеновтар, Соловьевтар, Дьокуускайтан Егоровтар, Прокопьевтар

Коллектив Намского педагогического колледжа сердечно поздравляет с 85-летием **РАИСУ НИГАМЕТУЛЛОВНУ ГАВРИЛЬЕВУ**, ветерана педагогического труда, отличника народного просвещения РСФСР, заслуженного учителя ЯАССР, Учителя учителей РС(Я)!

Вы проработали в сфере образования около 40 лет, посвятив делу воспитания и обучения подрастающего поколения, будущих учителей республики все свои знания, энергию и душу. Мы и сегодня, когда прошли многие годы, не забываем Вас. Вы – светлый, добрый, очень скромный и трудолюбивый человек. Ваши студенты, многие из которых нынче и сами находятся на заслуженном отдыхе, с теплотой вспоминают своего Учителя, говорят о Вас самые искренние и добрые слова.

Уважаемая Раиса Нигаметулловна, мы говорим Вам слова огромной благодарности за неоценимый вклад в дело подготовки будущих специалистов и желаем Вам здоровья, радости, бодрости духа, благополучия всем Вашим близким!

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!
Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилей? Нет ничего проще — позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИИП «Замятин А.Т.»

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!
Мэлдьи ыраас ууну биһигиттэн атылаһаахха сөп. Ону таһынан атыҕа бааллар механической помпалар, электрической кулердар. Сааһаһынан аҕалабыт. Кирдээх, саһарбыт уонна хайдылаах баллоннары төттөрү ылбаппыт.
Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та. Дьыэҕэ илдьэн биэрэбит.
Тел. 8914-300-11-70, 8924-873-73-11
уонна 23-3-21.
ЫРААС УУНУ ИБИЭН — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

8-800-100-35-50
ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ
ПОМОЩЬ ПО
ТЕЛЕФОНУ
ДОВЕРИЯ

КРУГОСУТОЧНО, АНОНИМНО
БЕСПЛАТНО СО ВСЕХ ТЕЛЕФОНОВ РЕСПУБЛИКИ

ДЕТСКИЙ ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ
8-800-2000-122

**РЕШЕНИЕ №6
от 25 марта 2013 г.**

Об исполнении бюджета муниципального образования «Хамагаттинский наслег» за 2012 г.
В соответствии со статьей 48 Устава муниципального образования «Хамагаттинский наслег» и Бюджетным кодексом РФ, Наследный Совет депутатов муниципального образования «Хамагаттинский наслег»

РЕШИЛ:

1. Принять к сведению отчет об исполнении бюджета муниципального образования «Хамагаттинский наслег» за 2012 года по доходам в сумме 25 779 642,36 руб. по расходам в сумме 25 020 520,72 руб., с превышением расходов над доходом (дефицит бюджета) в сумме 537 089,45 руб., с показателями:

- по доходам бюджета муниципального образования «Хамагаттинский наслег» за 2012 г. согласно приложению 1;
- по функциональной классификации расходов согласно приложению 2;
- по ведомственной классификации расходов согласно приложению 3;
- по объему межбюджетных трансфертов, получаемых из других бюджетов бюджетной системы Российской Федерации в бюджет муниципального образования «Хамагаттинский наслег» согласно приложению 4;
- по расходам, связанным с передачей осуществления части полномочий муниципального образования органу управления муниципального района «Намский улус» согласно приложению 5;
- по объему средств, направляемых на финансирование муниципальных целевых программ по разделам, подразделам, целевым статьям и видам расходов классификации расходов бюджетов муниципального образования «Хамагаттинский наслег» на 2012 года согласно приложению 6;

2. Настоящее решение подлежит опубликованию в улусной газете «Энсиэли».

3. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

Председатель Наследного Совета Муниципального образования «Хамагаттинский наслег» Республики Саха (Якутия) Максимов И.Н.
Глава муниципального образования «Хамагаттинский наслег» Республики Саха (Якутия) Максимов И.Н.

Сведения об исполнении бюджета, о численности муниципальных выборных должностей, муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений МО «Хамагаттинский наслег»

За 2012 год исполнение бюджета МО «Хамагаттинский наслег» составило: по доходам в сумме 25 779 642,36 руб., что составляет 100,26% от уточненного годового плана по доходам, по расходам в сумме 25 020 520,72 руб., на 01 января 2013 г. дефицит бюджета 537 089,45 руб., численность муниципальных служащих администрации МО «Хамагаттинский наслег» составляет 6 человек, затраты на денежное содержание муниципальных служащих 2 903 637,28 руб.

Глава МО «Хамагаттинский наслег» И.Н. Максимов

ПОЛОЖЕНИЕ

соревнований по подледной рыбалке «Песчаная гора-2013»

Цели и задачи:

1. Популяризация подледной рыбалки как одного из видов спорта.
2. Привлечение населения республики к здоровому образу жизни.
3. Воспитание молодежи на примере старшего поколения, демонстрация мастерства участников в рыболовном деле.
4. Обмен опытом, налаживание дружественных связей между участниками.
5. Организация семейного отдыха на природе, воспитание бережного к ней отношения.
Организаторы соревнований: Федерация спортивного рыболовства Намского улуса.

Сроки и место проведения:

13 апреля 2013 г. Акватория р. ЛЕНА. „Песчаная гора“. Заезд через с. Графский Берег Намского улуса.

Соревнования проводятся в командном и личном зачете.

Состав команды – три участника.

Заявки на участие будут приниматься непосредственно перед началом соревнований.

Взнос со взрослого участника – 300 рублей.

Программа соревнований:

13 апреля 7 ч. 00 мин. – регистрация участников
8 ч. 00 мин.-11 ч. 00 мин. – соревнования по подледному лову удочкой
11 ч. 00 мин. – взвешивание улова

Соревнования по скоростному бурению лунки. Диаметр ледобура – не менее 130 мм.

Будут определены победители.

– в командном зачете 1-3 места
– в индивидуальном зачете – „Фартовый рыбак“ – за 1 место
– в индивидуальном зачете среди детей – за 1 место

– номинация: „Крупная рыба“

– в скоростном бурении лунки среди взрослых

– в скоростном бурении лунки среди детей

Правила соревнований

Разрешено удить одной удочкой, количество удочек в рыболовном ящике не ограничивается.

Приманки, насадки, прикорм – без ограничений. Запрещено выходить за пределы зоны рыбалки, бурение ближе 5 метров от лунки сооперника.

1. В ходе регистрации каждому выдается пакет с номером участника.

2. Участник занимает место в отведенной зоне рыбалки. Начало бурения и рыбной ловли – по сигналу.

3. По окончании времени рыбалки, улов в пронумерованных пакетах, передается судьей.

Контакт. тел. 89142257424

20.04.2013 с.
ССРС культуратын туйгуна, Нам улууһун, Партизан нэһилиэгин «Бытк киһитэ» Д.И. Кривошапкин «Анал аатынан» ытталлар, улуустаабы «Дүүрүһү хомуһум» оҕолорго аналлаах хомуска күрэх

ПРОГРАММАТА
09.00 – Регистрация
10.00 – Күрэх 1 чааһа
13.00-14.00 – Эбиэт
14.00 – Күрэх 2-с чааһа
15.00 – Күрэх түмүгүн таһаары

16.00 – Виртуоз хомусчуттар түһүлгэлэрэ

Нэһилиэккэ ытыллар, «Хомус» рекордун олохтоһун.
Күрэх түмүгүнэн кыйыылаахтарга наһараадалар, бириистэр туттарыллыахтар.

Тэрийэр комиссия

Нам улууһун Баргыһаан нэһилиэгэр ытыллар, ССРС культуратын туйгуна, Нам улууһун, Баргыһаан нэһилиэгин «Бытк киһитэ» Д.И. Кривошапкин «Анал аатынан» хомуска ооньуур оҕолорго **улуустаабы «Дүүрүһү хомуһум»** ытыллар күрэхтөөһүнү.

Ытыллар сирэ: Нам улууһа, Баргыһаан нэһилиэгэ, «Хомус» сыннылан киһинэ

Буолар күнэ-дьыла: муус устар 20 күнэ, 2013 с.

Күрэх сыала-соруга: сахалы хомус тардытын үйэлээх үгэстэрин чөл туугу; оҕолор хомуһу тардар таһым нарын үрдэтиг;

сага талааннары арыыйы.

Тэрийээччилэр: Баргыһаан нэһилиэгин «Хомус» сыннылан киһинэ, «Дүүрүл» народнай ансамбыл.

Күрэх ирдэбил: 7-17 саастарыгар диэри бириддиэлэн оҕолор эбэтэр бөлөхтөр кыттаахтары сөп;

кыттааччылар 3-4 мүнүүтэ иһигэр биир айымныны толороллор;

толоруу саха инструменнарынан, муусуканан доһуһуолланын сөп.

Тэрээһин ирдэбиллэрэ: хойутаабыт кыттааччы күрөс-

ИДЬУО ИҺИТИННЭРЭР**НЭДИЭЛЭ УСТАТА –
ТҮӨРТ СУОЛ БЫҺЫЛААНА**

Кулун тутар 26 к. Нам с. олохтооҕо гр.-ка Ж. биллэрбитинэн сожителэ гр. Д. кинини куруук кырбыр. Матырыйаал мировой суукка ытыллыбыт. Кулун тутар 28 к. гр.-ка А. төбөтүгэр, сүүһүгэр эчэйи ылан балыһаҕа кирибит. Кулун тутар 31 к. 3 саастаах оҕо итиигэ сиэппит. Муус устар 1 к. Граф Биэрэгин олохтооҕо гр. Ю. банньыка телефонун сүтэрбит. Кулун тутар 25 к. биллэрбитинэн кулун тутар 23 к. 2 №-дээх профлией үөрэнээччигэ Н. убаастанар биричинэтэ суох уопсайтан барбыт. Кулун тутар 26 к. бу оҕо ханна баара биллибит. Кулун тутар 31 к. Нам олохтооҕо гр.-ка А. биллэрбитинэн кулун тутар 26 к. кини сааһын ситэ илик кыһа дьэитигтэн тахсан барбыт уонна төннүбэтэх. Ирдээһин түмүгэр бу кыыс булуллубут. Кулун тутар 27 к. Нам с. олохтооҕо гр.-ка А. сайабылыанна суруйбутунан өссө 2012 с. 83 тыһ. солк. суумаҕа табаарынай кредит онорсубут, табаара кэлэ илик. Манньык сайабылыаннаы Нам олохтооҕо гр.-ка Н. суруйбут: 70 тыһ. солк. суумаҕа табаарынай кредит онорсубута табаара кэлэ илик. Кулун тутар 29 к. Нам олохтооҕо гр. Д. суруйбутунан кулун тутар 23 к. гр.-ка А. кини дьэитигэр сылдьан полицияҕа кырбаммытын туһунан сымыйанан эппит. Нэдиэлэ устата 4 суол быһылаана тахсыбыт. Ол курдук, кулун тутар 30 к. иномарка массына Нам с. гр.-ка В. дьэитин олбуорун түгнэри көппүт уонна куотан хаалбыт. Кулун тутар 30 к. Нам с. олорор гр.-ка А. биллэрбитинэн водовоз массына кини гараһын тарааннаабыт. Бу күн УАЗ массына 8 №-дээх аптека олбуорун тарааннаабыт. Бу күн Дьокуускай-Нам трассатын 45 км.-гар «Ниссан Сафари» уонна «Тойота Кроун» массыналар харсыспыттар. Кроун быһылаан буолбут миэстэтигтэн куотан хаалбыт, эчэйбитэр суохтар.

тэн туоруур;

кыттааччы айанын, аһылыгын бэйэтэ уйунар; сайаапкаларгытын 15.04.2013 с. диэри тэрийэр хаһыһыһа аатыгар тиэрдэргитигэр.

Наһараадалааһын:

Гран-при кыйыылаах ансамбылга, бириддиэлэн толорууга (диплом, сыаналаах бириис).

1-2-3 степеннээх лауреаттар (диплом сыаналаах бириис)

1-2-3 степеннээх дипломаннар (диплом, бириис).

Күрэх түмүгүнэн анал ааттар: "Хомовой хомусчут", "Дүүрүскэн хомусчут", "Тэтимнээх хомусчут", "Ылыннарылаах хомусчут".

Билээр аадырыскыт: Нам улууһун Баргыһаан нэһилиэгэ, "Хомус" сыннылан киһин. Тел. 8-411-62-25-7-13

Продаётся холодильник "Бирюса", угловой диван б/у в хорошем состоянии.

Тел. 89142239559

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.

Тел. 89841160270, 89243661967

Продается прицеп лесовоза Уральский.

Тел. 89640777776

Считать недействительным утеранный паспорт серии 9808 № 110831, выданный 13.07.2008 г. на имя Рожкиной Александры Петровны.

Считать недействительным утеранное пенсионное удостоверение № 000354, выданное на имя Новгородовой Варвары Касьяновны.

Председатель Улусного (районного) Совета А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин

Күндүгү саныр убайбыт, таайбыт, эһээбит, үлэ ветерана БЕРЕЖНЕВ Илья Петрович б.д. муус устар 1 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыттан 81 сааһыгар күн сириттэн барбытын бары аймактарытыгар, билэр, чугас дьонугар диригин курутууһун туран иһитиннэрбит. Оҕолоро, балтылары, бырааттара, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ		«Хатын Ары нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, ветераннарын сэбиэтэ, общественноһа Граф Биэрэгин олохтооҕо, үлэ ветерана		Өр сылларга эн-мин дэһэн иалыны олорор, ытыктыр килибтигэр Андросова Мария Прокопьевнага тапталлаах кэргэнэ АММОСОВ Алексей Дмитриевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын дьэи кэргэнигэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Баишевтар, Герасимовтар	
Нам улууһун кырдыбаастарын уонна инбэлииттэрин интернат-дизитин кырдыбаас олохтооҕо, үлэ ветерана		КРЫЛОВ Иван Павлович 84 сааһыгар ыалдьан өлбүтүнэн бары билэр, биригэ үлээбит дьонугар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Нам улууһунаабы инбэлииттэр уонна кырдыбаастар интернаттарын коллектива		Күндүгү саныр саҕаспыттар Уваровская Аргуна Семеновнага таптыр кэргэнэ уонна балтыбытыгар Настяга Бетүг олохтооҕо ШАРИН Спиридон Степанович ыарахан ыарыттан билиги кэксэбиттэн туораабытынан бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Чугас аймактара Модуттан, Түбэттан, Намтан	
Биригэ үрэммит табаарыспыт, үлэ ветерана, өр сылларга механизаторунаан үлээбит үлээһиннээбит, Никольский олохтооҕо АММОСОВ Алексей Дмитриевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Мария Прокопьевнага, оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Хамаатта орто оскуоланын 1967 с. бүтэрбиттэр		«Бетүг нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата нэһилиэк олохтооҕо Шарина Аргуна Семеновна дьэи кэргэттэригэр, кинилэр чугас дьоноругар күндү, тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, олохтоох дьаһалтага зооператора ШАРИН Спиридон Степанович ыарахан ыалдьан күн сириттэн барбытын дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. «Бетүг нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, общественноһа			

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһарааччылар: СР Правительства, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэитин, дьэитин аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таҕылына уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Адырһа:** Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лис **Көпүл сыанана атылланар**
Индекс — 54889. Тираһа — 2263
Бэчээкэ илии баттаньтын графика — 12:00 ч. 02.04.2013 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 02.04.2013 с.